

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Az értékelés pedagógiai szerepe

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

ÉRTÉKELÉS
I. MODUL
AZ ÉRTÉKELÉS PEDAGÓGIAI SZEREPE
TÁMOP 3.1.1. IV. RÉSZ
BUDAPEST, 2010. OKTÓBER 29.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Az értékelés pedagógiai szerepe

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

A MODULHOZ TARTOZÓ VALAMENNYI FOGLALKOZÁSRA VONATKOZÓ JAVASLATOK

AJÁNLOTT IDŐ

90 perc (lehetőleg szünet nélkül)

AJÁNLOTT LÉTSZÁM

20-24 fő (5-6 db. 4 fős kiscsoport, de akár ennél több hallgató is dolgozhat négyfős csoportokban)

SZERVEZÉSI JAVASLAT

Akár kisebb, akár nagyobb létszámú hallgatói csoporttal dolgozunk, a foglalkozás során négy fős kisebb csoportokra lesz szükség. A terem berendezésétől függő módon – előadóterem, fix székek esetében - az egymás előtt / mögött ülő párok dolgozhatnak együtt.

DIFFERENCIÁLÁSSAL KAPCSOLATOS JAVASLATOK

Ha alapképzésben vesznek részt tanítványaink, a választható tevékenységeket érdeklődési körük határozhatja meg. Ha jól ismerjük a csoportot, diákjainkat az aktuális céloknak megfelelően sorolhatjuk csoportokba.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Az értékelés pedagógiai szerepe

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

Amennyiben különböző életkorral dolgozó pedagógusok továbbképzésére használjuk a modult vagy annak valamelyik részét, értelemszerűen választhatunk az irodalomból.

ÉRTÉKELÉSEL, ELLENŐRZÉSEL KAPCSOLATOS JAVASLATOK

Ennél a modulnál különösen fontos, hogy az abban leírtakat át is éljék a hallgatók, modell legyen számukra.

A folyamatos visszajelzés mellett az egyes részeknél különösen tudatosan kezeljük az önértékelés, egymás értékelésének lehetőségeit is.

Az ellenőrzésnél mi is kitérhetünk a folyamatokra, együttműködésre, s természetesen a tartalomra, alkalmazásra, amit előadnak, leírnak együtt és/vagy önállóan is.

A kapcsolódó vizsgához módszertani javaslat, hogy a gyakorlatból, akár egy példa elemzéséből kiindulva indoklasként, érvelésként kelljen számot adni az olvasottakról, megtanultakról, s nem fordítva.

A FOGLALKOZÁS MEGTARTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK, ANYAGOK

Csomagolópapírok, vastag, színes filctollak, rögzítési lehetőség, amellyel a plakátokat fel lehet tenni a falra, kinyomtatott vagy kivetített anyag a mellékletből, vagy egyéb irodalom, ill. órafelvétel alapján

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Az értékelés pedagógiai szerepe

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

A FOGLALKOZÁS MEGTARTÁSÁHOZ ILL. DIÁKOK SZÁMÁRA AJÁNLOTT SZAKIRODALOM

- ❑ Báthory Zoltán: Tanulók, Iskolák, Különbségek (Pedagógiai értékelés fejezet) Tankönyvkiadó, Budapest, 1992.
- ❑ Brassói Sándor – Hunya Márta – Vass Vilmos: A fejlesztő értékelés: az iskolai tanulás minőségének javítása <http://www.ofi.hu/tudastar/uj-pedagogiai-szemle/fejleszto-ertekeles>, vagy Új Pedagógiai Szemle, 2005
- ❑ Csapó Benő: Tudás és iskola. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2004.
- ❑ Fejlesztő értékelés A tanulást-fejlesztő osztálytermi módszerek a középfokú oktatásban Országos Közoktatási Intézet, OECD, 2005
- ❑ Golnhofer Erzsébet: A pedagógiai értékelés In: Didaktika – elméleti alapok a tanítás tanulásához Szerk: Falus Iván, Tankönyvkiadó, 2000
- ❑ Kertesi Gábor: A közoktatási intézmények teljesítményének mérése-értékelése, az iskolák elszámoltathatósága <http://oktatas.magyarorszagholnap.hu>
- ❑ Knausz Imre: A tanulók értékelése. In: Intézményvezetés és közoktatási értékelés. Okker Kiadó, Budapest, 2005.
- ❑ Radó Péter: A fejlesztő értékelés az oktatáspolitikai és az oktatásfejlesztés eszközrendszerében Új Pedagógiai Szemle, 2006. március
- ❑ Ranschburg Ágnes: Az iskolák értékelési-mérési gyakorlata és a kompetenciák Új Pedagógiai Szemle 2004 március
- ❑ Például (Pedagógusok gyakorlati példái a személyközpontú szemlélet iskolai megvalósítására), szerk.: Fehér Márta, SuliNova, 2005. Értékelés fejezet

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Az értékelés pedagógiai szerepe

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

A FOGLALKOZÁS ADATAI

A foglalkozás közvetlen célja:	<p>Annak tudatosítása, hogy az értékelés áthat gyakorlatilag minden(féle) pedagógiai folyamatot, hat és visszahat a teljes folyamatra, miközben csak a „jéghegy csúcsa”.</p> <p>Alkalmazásának mikéntje nagymértékben befolyásolja tanítványaink képességeinek fejlődését, teljesítményét, az élethosszig tartó tanuláshoz való későbbi viszonyukat is.</p>
Lényegi kérdések:	<p>Ki, kit, miért, mikor és hogyan értékel az iskolában?</p>
A foglalkozás tartalma:	<ul style="list-style-type: none"> - Korábbi iskolai élmények során végigélt saját tapasztalatok irányított elemzése, következtetések megfogalmazása - Az értékelés funkcióinak tudatosítása - Az értékelés megjelenése a tanulási folyamat egészében
A kompetenciafejlesztés fókuszai:	<p>érzelmeink pontos azonosítása, elemzés, tudatosítás</p> <p>kritikai gondolkodás probléma- és konfliktuskezelés empátia kommunikációs készségek együttműködés</p>
Kapcsolódási pontok	<p>A kurzuson belül több témához szorosan kapcsolódik, különösen a módszerek, munkaformák</p>

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Az értékelés pedagógiai szerepe

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

III. FOGLALKOZÁSVÁZLAT

Idő	Tevékenységek–időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek, képességek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, anyagok (mellékletek)
I. Ráhangolódás				
2 perc	A téma felvezetése Az értékelés téma feldolgozásának célja, kapcsolódás a korábbi témákhoz		frontális	
15 perc	Az értékeléssel kapcsolatos saját iskolai élmények felidézése (4 fős csoportokban) a következő mondatkezdéssel: A legszívesebben arra emlékszem, amikor.... A legrosszabb élményem az volt, amikor...	Meghatározó saját élmények felidézésével ráhangolódás a témára. Saját érzések azonosítása	Kooperatív tanulás – Páros szóforgó	

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Az értékelés pedagógiai szerepe

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

Idő	Tevékenységek–időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek, képességek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, anyagok (mellékletek)
II. Új tartalom feldolgozása				
10 perc	<p>Kinek szól az értékelés? A korábban felelevenített élmények összevetése, elemzése egy új szempontból azonos csoportokban: - Kinek szól/üzen az adott értékelés? (Várható válaszokra példa: tanulónak önmagáról, szülőnek, osztálytársaknak, más intézménynek, stb.) - Példák kiegészítése, értelmezése tágabb értelemben</p> <p>A felsorolások áttekintése közösen (csoportonként egy-egy újabb elem bemutatása példával és indoklással)</p>	<p>Nagyobb összefüggésekben való gondolkodás</p> <p>Felsorolás lejegyzése</p> <p>Információkezelés</p> <p>Információgyűjtés, elmélyedés a témában</p>	<p>Kooperatív tanulás - Információ megosztása egy másik párral</p> <p>Frontális megbeszélés, a felsorolások összehasonlításával</p>	<p>Csoportonként csomagolópapír, filctoll</p>
6 perc	<p>Hogyan jelenhet meg még az értékelés a tanítás – tanulás teljes folyamatában?</p> <p>Minél többféle értékelési módszer gyűjtése, amelyek most nem a legmaradandóbb pozitív, ill. negatív élményhez kötődnek, hanem az iskolai élet legkülönbözőbb mozzanatahoz kapcsolódhatnak.</p> <p>Az új párok tagjai felváltva mondanak egy – egy példát, így folytatva tovább a gyűjtést újabb szempontok fókuszba állításával. Várhatóan előforduló módszerek: mosoly (és más non-verbális</p>		<p>Kooperatív tanulás – ismét új párral: mindenki felváltva egyet-egyet mondhat, amíg van új gondolat</p>	

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Az értékelés pedagógiai szerepe

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

Idő	Tevékenységek–időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek, képességek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, anyagok (mellékletek)
10 perc	<p>módok), biztatás, szidás, egyéb szöveges értékelési módok, röpdolgozat, dolgozat, felelés, beszámolók, stb.</p> <p>Csoportosítás megadott szempontok szerint. Az elhangzottak felhasználásával írjanak össze annyi értékelési helyzetet, módot, amennyi csak eszükbe jut.</p> <p>Mit értékelünk? (tevékenységek, viselkedések- értékek, a tudást visszatükröző „termékek” gondolkodás, motiváció, attitűdök, bizonyos készségek, stb. gyűjtése)</p> <p>Mikor, a tanulási folyamat melyik szakaszában? – (új anyag feldolgozása, gyakorlás, összefoglalás, ismétlés, ellenőrzés)</p> <p>Hogyan, milyen módszerekkel? (szóban, írásban, órán, otthon, dolgozatok különféle céllal, tevékenységek köré szerveződve, stb. tetszőlegesen választott szempontok szerint)</p>	<p>Csoportosítás: Mit? Mikor? Hogyan? viszonyítás, elemzés,</p>	<p>Kooperatív tanulás – megbeszélés csoportban szóforgóval, közös plakát készítése strukturált rendezés</p>	<p>Csoportonként csomagolópapír, filctoll</p>

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Az értékelés pedagógiai szerepe

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

Idő	Tevékenységek–időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek, képeségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, anyagok (mellékletek)
8 perc	II.2. c.Plakátok összehasonlítása		Frontális megbeszélés A csoportban készített plakátok alapján	

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Az értékelés pedagógiai szerepe

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

Idő	Tevékenységek–időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek, képességek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, anyagok (mellékletek)
8 perc	III. Az értékelés funkciói Állásfoglalás az adott állítások tartalmával kapcsolatban (lásd melléklet)	Véleményalkotás	Önálló munka - értékválasztás Minden állítás mellett egyetértés ill. elutasítás mértékének jelölése ++, +, -, -	Állításokat tartalmazó melléklet kiosztása vagy kivetítése, Papír, ceruza
8 perc	Egy állítás kiemelése (lehetőleg olyan, amely megosztja a hallgatókat), majd mindenki a véleményét kifejező jelet magára ragasztja. Feltétlenül igaz:++ Igaz: + Nem igaz: - Semmiképpen nem igaz: -	Mindenki sétál, közben az eltérő jelet viselő mellett megáll, érvel, meggyőző	Önálló	Post-it öntapadós papír, amelyet ki-kí a ruhájára tesz az általa választott jellel
10 perc	Értékelés funkcióinak összegyűjtése a mellékelt állítások felhasználásával Az értékelési funkciók egyeztetése	Összehasonlítás, önellenőrzés, önértékelés csoporton belül is	Csoportmegbeszélés	A korábban kiosztott vagy kivetített változat alapján

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Az értékelés pedagógiai szerepe

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

Idő	Tevékenységek–időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek, képességek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, anyagok (mellékletek)
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés				
8 perc	Mi az értékelés szerepe? Összegzés, meghatározás írása	Fogalomalkotás	Egyéni munka, majd párokban, közös meghatározás készítése	Papír, ceruza
5 perc	A foglalkozás lezárása Meghatározások felolvasása, megbeszélése További kapcsolódó források megjelölése (lásd. Pl. irodalomjegyzék)	Gondolkodás-fejlesztés Motiváció továbbgondolásra, elmélyülésre	Önmaguk és társaik értékelése Frontális	

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Az értékelés pedagógiai szerepe

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

A MELLÉKLETBEN TALÁLHATÓ ÁLLÍTÁSOKKAL SZÁMOS, AKÁR DIFFERENCIÁLT FELADATOT LEHET KEZDEMÉNYEZNI. PÉLDÁK:

- Egy állítás kiválasztása, majd olyanok keresése –sétálással - a csoportban, akik legalább egy kategóriával eltérően foglaltak állást. Érvelés párokban, egymás meggyőzése, sikere esetén esetleg a jelölés megváltoztatása egy vagy több kategóriával
- Állítások rangsorolása
- Állítások csoportosítása
- Az értékelés funkcióinak kiemelése, összegyűjtése az állítások segítségével
- További állítások megfogalmazása, indoklásuk

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Az értékelés pedagógiai szerepe

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

MELLÉKLET

ÁLLÍTÁSOK

Egyetértésedtől függően jelöld értelemszerűen ++, +, -, – jelekkel véleményedet!

1. Az értékelés legfőbb funkciója a tanulói teljesítmény minősítése
2. A tanítás egyes (lezáró) szakaszaiban a pedagógus visszajelzést kell, hogy adjon a diákoknak, ki kell javítania a hibáikat.
3. Az értékelés a tanítási és a tanulási folyamat lezárása.
4. Az értékelés lényege, hogy segítségével nő a tanulás hatékonysága, a kimeneti teljesítmény.
5. Az értékelés módot ad a társak fejlődésével való összehasonlításra, ezzel segíti az önismeret kialakulását.
6. Az értékelés /osztályozás során a közös cél eléréséhez viszonyítunk.
7. Az értékelésnél az adott tanuló által elért fejlődés mértéke a döntő, saját magához viszonyítjuk.
8. Az értékelés lényege az információszerzés.
9. Az értékelés megmutatja, mit kell/lehet tenni a jobb eredményért.
10. Az értékelés objektív mércéhez viszonyít (pl. tantervben meghatározott követelmények)
11. Az értékelésnél figyelembe vesszük az adott osztály teljesítményszintjét, és ehhez alkalmazkodva egymáshoz viszonyítjuk a tanulóinkat.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Az értékelés pedagógiai szerepe

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

---

12. Az erőfeszítés helyet kap, megjelenik az értékelésben.
13. Az értékelés megerősíti a sikert, motivál.
14. Az értékelés szempontja minden tanulóknál azonos.
15. Ahogyan tanítványaink tanulási módszerei sem egyformák, az értékelésnél is igazodnunk kell a különbözőségekhez.
16. Az önértékelés célja, hogy megbecsülje a várt érdemjegyet.
17. Az értékelés rangsort állít fel a tanulók között, szelektál.
18. Az értékelés tájékoztat másokat is a tanuló által elért teljesítményről.
19. Az értékelés mintát ad a tanulóknak arra, hogyan értékeljen másokat.
20. A szóbeli feleletnél használt osztályozás, az ötfokú skála a mérés eredményét fejezi ki.